

POSTANOWIENIE

Dnia 10 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wiak

w sprawie z powództwa E. D.

przeciwko J. D.

o rozwód,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 10 października 2023 r.,

wniosku powódki o wyłączenie sędziego Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie X.Y. od orzekania w sprawie toczącej się przed Sądem Okręgowym Warszawa - Praga w Warszawie, sygn. I C 1126/20

**stwierdza swoją niewłaściwość i przekazuje wniosek Sądowi
Okręgowemu Warszawa-Praga w Warszawie.**

UZASADNIENIE

Pismem zatytułowanym „Wniosek” z 25 września 2022 r. E. D. (dalej: „wnioskodawczyni” lub „powódka”) zgłosiła zastrzeżenia (stosując formułę „podważam postanowienie”) do postanowienia Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie z 18 sierpnia 2022 r. (I C 1126/20), wydanego przez SSO X.Y., podnosząc, że sędzia ten został rekomendowany przez Krajową Radę Sądownictwa (dalej: „KRS”), ukształtowaną zgodnie z przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018, poz. 3). W kolejnym piśmie z 17 listopada 2022 r. wnioskodawczyni wskazała, że pismo z 25 września 2022 r. traktować należy jako wniosek o wyłączenie sędziego.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie postanowieniem z 16 sierpnia 2023 r. (I C 1126/20) akta sprawy przedstawił Sądowi Najwyższemu celem rozpoznania wniosku powódki o wyłączenie sędziego z uwagi na sposób jego powołania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie przekazał wniosek o wyłączenie SSO X.Y. do Sądu Najwyższego, na podstawie art. 26 § 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1093 ze zm., dalej: „u.SN”). Zgodnie z tym przepisem, do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych należy rozpoznawanie wniosków lub oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma się toczyć postępowanie, obejmujących zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. Sąd rozpoznający sprawę przekazuje niezwłocznie wniosek Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych celem nadania mu dalszego biegu na zasadach określonych w odrębnych przepisach. Przekazanie wniosku Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych nie wstrzymuje biegu toczącego się postępowania.

Jako podstawę wniosku o wyłączenie wnioskodawczynie wskazała okoliczność rekomendowania (w oryginale: „nominowania”) SSO X.Y. przez Krajową Radę Sądownictwa, ukształtowaną zgodnie z przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Zdaniem powódki KRS jest organem niekonstytucyjnym. Wnioskodawczynie nie podniosła żadnych argumentów, które miałyby świadczyć o braku niezawisłości wskazanego sędziego.

W niniejszej sprawie Sąd Najwyższy zobowiązany był uwzględnić treść wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 5 czerwca 2023 r. (C-204/21), w którym uznano, że przekazanie – na podstawie art. 26 § 2 u.SN – do wyłącznej właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego rozpoznawania zarzutów i zagadnień prawnych dotyczących braku niezależności

sądu lub braku niezawisłości sędziego stanowi uchybienie zobowiązaniom, które wynikają z mocy art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE w związku z art. 47 Karty praw podstawowych, jak również na mocy art. 267 TFUE i zasady pierwszeństwa prawa Unii. Trybunał zaznaczył, że kwestie dotyczące badania niezależności sądu i niezawisłości sędziego nie stanowią specyficznych kwestii prawnych w konkretnej dziedzinie prawa, które z tego względu mogłyby należeć do wyłącznej właściwości wyspecjalizowanego potencjalnie sądu. Co więcej, prawo do niezawisłego i bezstronnego sądu ustanowionego uprzednio na mocy ustawy oznacza, że każdy sąd krajowy powołany do stosowania prawa Unii jest zobowiązany zbadać, czy spełnia on takie standardy, jeżeli pojawiłaby się w tym względzie poważna wątpliwość.

Uwzględniając argumentację zawartą w powyższym wyroku TSUE, należało przyjąć, że w niniejszej sprawie wniosek o wyłączenie SSO X.Y. powinien być rozpoznawany zgodnie z regulacjami zawartymi w art. 49 i nast. k.p.c. Zgodnie z art. 52 § 1 k.p.c., o wyłączeniu sędziego rozstrzyga sąd, w którym sprawa się toczy, a gdyby sąd ten nie mógł wydać postanowienia z powodu braku dostatecznej liczby sędziów – sąd nad nim przełożony. Prowadzi to do wniosku, że w niniejszej sprawie właściwy pozostaje Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[SOP]

[ał]